

УДК 378.5.016:82(100).09

DOI <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2025-4-112-122>

Сура Наталія Анатоліївна,

докторка педагогічних наук, професорка,

професорка кафедри романо-германської філології

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

м. Полтава, Україна.

sura.natalia@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8569-3990>

ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Світова глобалізація висуває усе більш жорсткі вимоги до випускників закладів вищої педагогічної освіти. Окрім професійних компетенцій, що включають певний набір умінь і навичок, сучасний педагог має не лише орієнтуватися у своїй справі, а й належним чином застосовувати результати професійної іншомовної підготовки у викладацькій практиці. Але рівень володіння студентами іноземною мовою безпосередньо залежить від низки чинників, включаючи рівень підготовки викладача, репрезентативність методик викладання, наявність навчальних ресурсів, зокрема цифрових технологій.

Актуальність проблеми інтеграції цифрових технологій у викладання іноземної мови та зарубіжної літератури важко недооцінити саме тому, що такий підхід у край позитивно впливає на мотивацію студентів та дає їм змогу ефективніше освоювати матеріал через інтерактивні та автентичні ресурси.

Інтеграція цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури дає змогу викладачу значно розширити доступ студентів до іншомовного навчального контенту (текстів), полегшити їх дослідження та аналіз, створити нові формати для прочитання, обговорення та написання літературних творів іноземною мовою, що робить зарубіжну літературу ближчою до сучасної студентської аудиторії. Цифрові технології дають змогу автоматизувати пошук інформації, дистанційно навчатися та співпрацювати, а також надають студентам можливість користуватися цифровою літературою, як-от електронні книги, аудіоромани та інтерактивні тексти.

Загалом інтеграція цифрових технологій у професійну іншомовну підготовку майбутніх педагогів є важливим кроком для поліпшення якості вищої педагогічної освіти, що не лише відкриває нові можливості для стимулювання навчальної та науково-пошукової діяльності, а й супроводжується низкою викликів. Подолання цих викликів, з нашої точки зору, потребує комплексного підходу, але інтеграція інструментів штучного інтелекту у викладання англійської мови та зарубіжної літератури стає важливим складником цифрової трансформації вищої педагогічної освіти.

На основі аналізу сучасного наукового дискурсу можна стверджувати, що більшість вітчизняних дослідників зосереджується на особливостях використання інтерактивних технологій/засобів/методів навчання у закладах вищої освіти (Н. Андрущенко, Л. Байдак, О. Кречотень, Д. Губар, Т. Непомняща, С. Довгий, О. Стрижак, Г. Погромська, Н. Махровська, І. Шахіна, М. Павліченко); деякі з дослідників висвітлюють сучасні завдання цифрової трансформації освіти (В. Биков, О. Спірін, О. Пінчук), проблеми впровадження цифрових технологій у дис-

танційне навчання у вищій школі (Н. Ашиток, Ю. Галь), сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі (Н. Мачинська, С. Стельмах), питання інтерактивно-комунікаційної взаємодії в електронному навчанні (І. Зміївська, Л. Обоянська). Особлива увага приділяється аналізу деяких вітчизняних інформаційно-аналітичних web-орієнтованих систем управління навчальним процесом у вищих школах (С. Карплюк) та питанням інтеграції цифрових технологій в освітній процес вищої школи (Н. Сасенко, Т. Голуб, Ю. Лавриш, В. Лук'яненко, І. Литовченко).

Цифрові технології надають студентам не лише набагато ширший доступ до ресурсів, а й «доступність для автономного навчання» (Reinders & White, 2011). Викладачі іноземних мов усвідомлюють очевидний факт, що мову неможливо вивчити лише в умовах формальної освіти. Цифрові освітні технології сприяють розширенню можливостей за межами університету та надають вільний доступ до автентичних ресурсів. Використання технологій стало потужним та динамічним засобом розвитку самостійності студентів (Benson & Chik, 2010), і для цього використовуються різні види технологій, такі як відкриті масові онлайн-курси (МООС) та блоги (Lee, 2019), віртуальні навчальні платформи та цифрові наративи (Hafner & Miller, 2011).

Хоча українські та зарубіжні науковці зробили значний внесок у дослідження питань інтеграції цифрових технологій у навчальний процес, ця проблема загалом потребує подальшого вивчення, особливо в умовах нових викликів та можливостей, що постають перед сучасними університетами. Існує низка питань, які, з нашої точки зору, вимагають більш детального розгляду та конкретизації: які саме цифрові технології є найбільш ефективними для розвитку іншомовної комунікативної компетентності студентів-філологів? яким чином інтеграція цифрових ресурсів впливає на формування професійно-педагогічних умінь майбутніх учителів англійської мови та зарубіжної літератури? які моделі або стратегії інтеграції цифрових технологій доцільно застосовувати у змішаному чи дистанційному форматі навчання студентів-філологів? яким чином цифровізація змінює роль викладача та студентів у процесі навчання англійської мови та зарубіжної літератури?

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та комплексний аналіз процесу інтеграції цифрових технологій у практику викладання англійської мови та зарубіжної літератури, а також виявлення основних викликів та окреслення перспектив професійної підготовки майбутніх педагогів до ефективного використання цифрових інструментів у педагогічній діяльності.

Для вивчення проблем інтеграції цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури у закладі вищої педагогічної освіти було застосовано комплекс методів дослідження: 1) аналітичні методи: аналіз науково-методичної літератури (існуючих публікацій та наукових робіт із питань інтеграції цифрових технологій у викладання іноземної (англійської) мови та зарубіжної літератури для формування теоретичної бази дослідження); аналіз навчальних програм (вивчення державних стандартів, освітніх програм, робочих програм з англійської мови та зарубіжної літератури на наявність вимог щодо використання цифрових інструментів); 2) діагностичні методи: анкетування та опитування (збір інформації від викладачів та студентів щодо рівня їхньої цифрової грамотності, досвіду використання цифрових технологій, потреб та бар'єрів у процесі навчання); тестування (визначення у студентів рівня володіння англійською мовою за допомогою цифрових інструментів); 3) спостереження: пряме спостереження (спостереження за процесом навчання в аудиторії з метою фактичної констатації, яким чином та якою мірою цифрові технології інтегруються в реальну педагогічну практику).

Інтеграція цифрових освітніх технологій у процес викладання англійської мови та зарубіжної літератури відкриває безмежні можливості для викладачів та студентів у виборі засобів та

форм навчання. Розвиток цифрових технологій, мобільних пристроїв, комп'ютерів та мережних хмарних сервісів Web-2.0, привернув значну увагу до проблем викладання у сучасному закладі вищої освіти. Навчальні стратегії роботи із цифровими технологіями відрізняються від тих, що застосовуються в аудиторії, тому й викладачі теж потребують підвищення рівня цифрової компетентності. Сучасні студенти народжені в епоху цифрових технологій, і викладачам необхідно докладати зусиль для того, щоб будувати справжні партнерські взаємовідносини в умовах діджиталізації освітнього процесу. У викладанні та навчанні цифрові технології відіграють життєво важливу роль і мають багатоцільове призначення. Цифрові інструменти в освітньому процесі використовуються для: підготовки до вивчення нового матеріалу; подання нової інформації; тренування; виконання завдань; перевірки знань; рефлексії; комунікації між учасниками (Рогульська, Рудніцька, Дроздова, 2022, с. 161–169).

Важливою передумовою інтеграції цифрових ресурсів у викладання англійської мови та зарубіжної літератури є проблема оцінювання якості цифрових ресурсів. Розробити дієвий інструмент складно, адже він має поєднувати оцінювання педагогічного складника та графічний дизайн. Як основу ми пропонуємо інструмент для оцінювання цифрових ресурсів, розроблений А. El Mhouti, М. Erradi, А. Nasseh (2013). Інструмент поєднує чотири ключових компоненти цифрового навчального ресурсу: академічний контент, педагогічний, дидактичний та технологічний складники.

Оцінка якості педагогічного складника має першорядне значення. Для сприяння індивідуальному самостійному навчанню та можливості студентів конструювати свої знання цифровий ресурс має урахувати принципи диференціації, систематичності, активності та наступності. Оцінювання навчального ресурсу передбачає вивчення його мети, завдань, стратегій викладання та положень оцінювання (Саєнко та ін., 2022).

Основними критеріями якості педагогічного складника є: якість формулювання тексту або завдань, яка визначає ступінь розуміння студентами змісту інформаційних повідомлень; якість структури ресурсу (чи відповідає структура цифрового навчального ресурсу доцільності його використання в педагогічному контексті завдяки наявності таких характеристик, як логіка організації, простота орієнтації (наприклад, резюме, план сайту), простота перегляду (назад – вперед, назад на головну сторінку) та читабельність сторінок); якість навчальних стратегій та форми організації навчання, засновані на техніках, методах, підходах та навчальних моделях для диференціації стилів навчання; інтерактивність, або якість зворотного зв'язку, тобто можливість оперативно отримувати реакцію на всі дії; якість оцінювання або методи оцінювання – це інструменти, застосовані для оцінювання, моніторингу викладача й підтримки студентів, такі як завдання та тести; якість викладання, або дидактичний аспект, який зосереджується на ролі викладача та студента у навчальному процесі, а також навчального контенту та гносеології; технічна якість цифрового навчального ресурсу (дизайн та організація візуального продукту; зрозумілий інтерфейс для спрощеного перегляду; технологічна інноваційність) (Саєнко та ін., 2022, с. 84–89).

Протягом тривалого періоду відзначається значне збільшення інтересу до вивчення англійської мови, що значною мірою стимулюється доступом до Інтернету. З іншого боку, понад 80% інформації, яка присутня в Інтернеті, викладено англійською мовою. Викладачі закладів вищої освіти, які цікавляться своєю науково-педагогічною діяльністю, постійно знаходяться у творчому пошуку, ураховуючи вимоги сучасності й актуалізуючи питання щодо розвитку навичок та вмій використання безмежних можливостей цифрових технологій (Жила, 2020, с. 52–53).

Цифрові інструменти, які впроваджуються в освітній процес викладання англійської мови, можна розподілити за групами (Дроздова, Рудніцька, Росквас, 2023, с. 8–9):

1. Додатки для створення тестів:

- Quizizz – платформа, призначена для створення англomовних вікторин на різноманітні теми. Викладач генерує вікторину на власному комп'ютері, і здобувачі освіти можуть приєднатися до неї як в аудиторії, так і віддалено, використовуючи свої смартфони;

- Flipgrid – цей додаток використовується викладачами для оцінювання здобувачів освіти через відеоролики, у яких їх просять створити короткі резюме за форматом 3 – 2 – 1: 3 – факти, які вони пам'ятають, 2 – питання, які вони мають, 1 – одна річ, яка їм здалася цікавою;

- EdPuzzle – цей сервіс дає викладачам змогу створювати відеофрагменти з текстовими коментарями, питаннями або завданнями. На основі одного відео можна створити інтерактивну вікторину з відкритими питаннями або кількома варіантами відповідей;

- Google Форми – це вебсайт, який використовується викладачами для створення тестів, кросвордів, опитувань і діалогових тренажерів.

2. Програми для створення інфографіки і презентацій:

- Creately, Canva – цей інструмент дає викладачам змогу створювати інфографіку та яскраві діаграми, спрощуючи сприйняття великої кількості інформації здобувачами освіти. Окрім того, ця програма може бути використана для розроблення презентацій;

- Piktochart – цей інструмент допомагає викладачам створювати стильну інфографіку за допомогою декількох готових шаблонів;

- PearDeck – інструмент використовується для створення інтерактивних презентацій, де слайди включають у себе зображення, текст і відеоконтент. Цей інструмент дає викладачу змогу взаємодіяти з аудиторією під час активного заняття, створюючи завдання у процесі демонстрації презентації. Учасники можуть приєднатися до презентації через свої облікові записи Google.

3. Онлайнінструменти для створення ігрових вправ:

- Kahoot – це освітня платформа, яка включає ігрові елементи та складається із серії питань із кількома варіантами відповідей. Кількість та формат питань залежать від автора, а в ігри викладач може включати відео, зображення та діаграми;

- ScatterShee – це інтерактивна онлайн-діяльність, що нагадує аркуш, де слова з певної теми розкидані хаотично. Викладач описує слова англійською, і слухачі намагаються їх відгадати. Пізніше здобувачам пропонується самостійно описувати і вгадувати слова, що сприяє розвитку комунікативних навичок;

- LearningApps – сервіс, який допомагає викладачеві створювати навчальні ігри та вправи, а також використовувати готові шаблони для створення власних;

- Wordwall – платформа, де викладач може створювати інтерактивні завдання на різні теми (Дроздова, Рудніцька, Росквас, 2023, с. 8–9).

Не менш поширеними у викладанні англійської мови є інтерактивні дошки. Так, під час підготовки до вивчення нового матеріалу на онлайн-дошках, таких як <http://padlet.com/>, <https://jamboard.google.com/>, <https://miro.com/app/>, викладач може розміщувати попередньо підготовлені матеріали, наприклад тексти, зображення, відео, аудіо, а також робити записи, використовуючи друк тексту або створюючи малюнки. Окрім того, зазвичай у сервісах онлайн-дошок є для викладача можливість використовувати додаткові інструменти для побудови різних фігур та готові шаблони організаційних діаграм (карти понять, мозковий штурм, алгоритми тощо). За допомогою дошки викладач може організовувати спільну роботу, зокрема під час синхронних онлайн-занять. Здобувачі освіти можуть робити записи на дошці одночасно або по черзі. Перевагою онлайн-дошки є те, що всі записи можна зберігати і надавати для відсутніх на занятті (Дроздова, Рудніцька, Росквас, 2023, с. 9–10).

Модернізована освітня система України передбачає цифровізацію процесу, яка є органічним елементом життя сучасності, спричиненим інформаційним розвитком суспільства. Інтеграція цифрових технологій у практику викладання англійської мови та зарубіжної літератури зму-

сила викладачів швидко перелаштовуватись у формат онлайн-занять та вивчати можливості застосування Інтернет-ресурсів для організації практичних занять та лекцій для виконання завдань з інтерактивними технологіями.

Особливе місце в навчальному процесі вищої школи займає дисципліна «Зарубіжна література», що є людинознавчою наукою та дає змогу надати здобувачам важливі лінгвістичні, культурологічні, психологічні знання. Діджитальний («цифровий») підхід допомагає викладачеві зробити практичні та лекційні заняття з дисципліни «Зарубіжна література» ефективнішими, наочними та цікавішими.

Досить актуальним форматом роботи на заняттях із дисципліни «Зарубіжна література» є формат відеоуроків, що може відображатися через відеолекції. При цьому доцільним буде використання таких платформ, як YouTube, Classroom, Google Meet, Loom, Camtasia, адже вони мають функцію запису відео та прикріплення до нього інших файлів із додатковою інформацією. Вкраплення такого формату навчання є зручним для студентів, адже матеріали є завжди доступними для них, із постійною можливістю поставити викладачеві свої запитання на платформі (Кравченко, Гелетей, 2024, с. 323).

На заняттях із зарубіжної літератури передбачається багато творчої роботи, зокрема компаративна змістова лінія формує напрям опрацювання художніх творів в оригіналі з окресленням історичного, літературознавчого, культурологічного контексту його створення. Реалізація такої діяльності передбачає читання творів в оригіналі тими іноземними мовами, що вивчаються, толерантне ставлення до представників іншої нації, якісну інтерпретаційну роботу, зважаючи на особливість культурологічних доміант твору.

Для роботи з оригінальними текстами (практичне читання) викладач може застосовувати такі платформи, як Smash words, Many Books, 2Books (паралельно також на них є варіації інтерактивного перекладу).

Важливою є робота з онлайн-бібліотеками, адже так студенти швидко знаходять необхідну інформацію серед навчального матеріалу різного походження. Зокрема, такими е-бібліотеками є Project Gutenberg, Goggle Books, Open Library, Internet Archive, Bartleby, а онлайн-збірник аудіокниг на платформі LibriVox варто застосовувати для прослуховування елементів художніх творів в оригіналі. Варто зауважити, що онлайн-бібліотеки надають також можливість робити альтернативні переклади творів. Така навчальна синергія підвищує активність здобувачів на заняттях та розвиває логічне, абстрактне, швидке мислення у цілому. Вкраплення цифрових інструментів для аналізу тексту, програм для комп'ютерної лінгвістики або текстових аналітичних програм (Voyant Tools, Lexos, AntConc) може допомогти студентам виявити патерни, тенденції та сюжетні лінії безпосередньо у самому тексті. Так студенти глибше усвідомлять ідейно-естетичні погляди митців та зможуть із легкістю диференціювати доробки різних епох та літературних напрямів (Кравченко, Гелетей, 2024, с. 323–324).

Важливою на практичних та лекційних заняттях із зарубіжної літератури є наочність навчального контенту, адже це висвітлює також і культурологічну лінію, тобто характерні особливості певного періоду історії. Так, викладач може продемонструвати картини відомих художників, архітектуру певної історичної доби, що надаватиме студентам розуміння конкретної життєвої ситуації, що корелювала з часом написання художнього твору. Сьогодні ми маємо найкращі можливості відвідування віртуальних виставок на сайтах The Louvre Virtual Tour, Google Arts & Culture (Музей Лувр), National Gallery of Art Virtual Tours (Національна галерея мистецтва).

Одними з аспектів інтерактивної діяльності студентів під час вивчення навчальної дисципліни «Зарубіжна література» є систематизація та узагальнення знань. Для цього студенти можуть використовувати ресурси, що допомагають оформити ментальну карту (Mindomo, Coogle, MindMeister), створити таблиці порівняльного аналізу (на платформах Padlet, Infogram, Venngage), написати резюме на твір (за допомогою інструментів Notion, Zoho Writer). Для

повторення матеріалу викладач може застосовувати додатково до евристичної бесіди онлайн-ресурси для створення словничка домінантних понять (WordCloud Generator, WordClouds, WordArt), для розроблення завдань на інтерактивних картах (Miro, Stormboard, Conceptboard), для розроблення завдань із можливістю миттєвої відповіді (Quizizz, Mentimeter, Kahoot). Також цифрові технології (Schoology, ClassDojo) дають викладачеві змогу відстежувати навчальний прогрес студентів, що допомагає скерувати індивідуальну траєкторію навчання (Кравченко, Гелетей, 2024, с. 323–325).

Інтеграція цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури у закладі вищої освіти допомагає дійти висновку про те, що необхідно критично оцінювати власну педагогічну практику, щоб переконатися в тому, що ми володіємо технологічними (знання про використання технологій, включаючи розуміння принципів їх роботи та вміння користуватися ними), педагогічними (знання про процеси викладання й навчання включно з навчальними стратегіями, методами оцінювання та управлінням аудиторією) та предметними (знання про навчальний зміст, що викладається, включаючи основні поняття, теорії та методи, характерні для певної дисципліни) знаннями, необхідними для створення навчального контенту.

Це доволі складний діджитальний («цифровий») підхід, який містить у собі цілісну навчально-практичну упорядковану модельну структуру (рис. 1).

Таким чином, інтеграція цифрових технологій у процес викладання англійської мови та зарубіжної літератури є важливим чинником оновлення сучасної вищої педагогічної освіти. Використання цифрових інструментів забезпечує підвищення ефективності навчання, розвиток мовленнєвої, комунікативної та цифрової компетентностей здобувачів, сприяє індивідуалізації та інтерактивності навчального процесу. Інтеграція цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури підвищує мотивацію здобувачів, поглиблює розуміння матеріалу та робить процес навчання англійської мови і зарубіжної літератури більш інтерактивним, системним, таким, який поєднує традиційні та інноваційні підходи, спрямовані на розвиток автономії й критичного мислення майбутніх педагогів.

Перспектива подальших наукових розвідок полягає у: дослідженні алгоритмів адаптації цифрових технологій (нових моделей індивідуалізації навчання для мовної освіти, рекоменда-

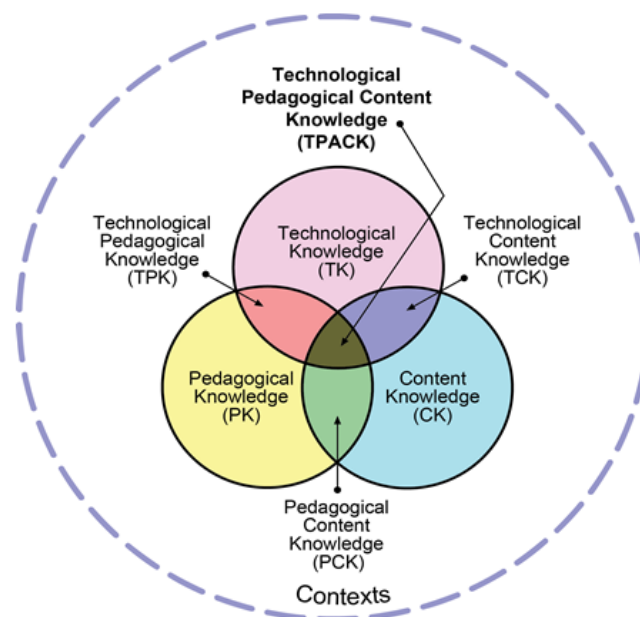

Рис. 1. Моделі інтеграції цифрових технологій

Source: Digital Technologies Hub

цій завдань, індивідуальних траєкторій) для різних профілів здобувачів; розробленні й оцінці цифрових ресурсів для здобувачів з особливими освітніми потребами; оцінці можливостей та обмежень AI у навчанні англійської мови й аналізі творчих робіт; розвитку критичного мислення (medial literacy) здобувачів через цифрові інструменти.

Список використаної літератури

1. Андрущенко Н. О. Використання інтерактивних методів навчання у закладах вищої освіти. *Інтерактивний освітній простір ЗВО* : матеріали міжвузівського науково-практичного вебінару, м. Вінниця, 23 березня 2018 р. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2018. С. 7–10.
2. Ашиток Н., Галь Ю. Проблеми впровадження цифрових технологій у дистанційне навчання у вищій школі. *Молодь і ринок*. 2021. № 11–12. С. 33–38. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.252825>
3. Байдак Л., Кречотень О. Інтерактивні технології у викладанні англійської мови студентам нелінгвістичних ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 28. Т. 1. С. 133–138. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/28.208569>
4. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник кафедри «ЮНЕСКО». Неперервна професійна освіта XXI століття*. 2020. № 1(1). С. 27–36. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36)
5. Губар Д. Є., Непомняща Т. В. Інтерактивне навчання як основа підготовки майбутнього фахівця до ефективної професійної діяльності. *Науковий вісник Донбасу*. 2011. № 4(16). С. 1–10. URL: <https://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN16/11gdeepd.pdf> (дата звернення: 14.10.2025).
6. Інформаційно-навчальні ресурси. *Капсули знань* : колективна монографія / С. О. Довгий та ін. ; за ред. С. О. Довгого, О. Є. Стрижака. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019. 215 с.
7. Дроздова В. В., Рудніцька К. В., Росквас І. А. Інноваційні технології викладання іноземних мов в умовах зростаючого впливу технологій штучного інтелекту на освітні процеси. *Академічні візії*. 2023. Вип. 26. С. 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10257489>
8. Жила Г. В. Цифрові технології і викладання іноземних мов. *Стратегічні напрями розвитку науки: фактори впливу та взаємодії* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Суми, 22 травня 2020 р. Суми, 2020. С. 52–53.
9. Зміївська І. В., Обоянська Л. А. Інтерактивно-комунікаційна взаємодія в електронному навчанні. *Інтерактивний освітній простір ЗВО* : матеріали всеукр. наук.-практ. вебінару, м. Вінниця, 4 березня 2019 р. Вінниця, 2019. С. 12–14.
10. Карплюк С. О. Аналіз деяких вітчизняних інформаційно-аналітичних web-орієнтованих систем управління навчальним процесом у вищих школах. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. Вип. 3. С. 275–281.
11. Кравченко Л., Гелетей О. Роль дигітального підходу на уроках зарубіжної літератури у старшій школі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 73. Т. 2. С. 322–326. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-2-49>
12. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
13. Погромська Г. С., Махровська Н. А. Комп'ютерне тестування як елемент моніторингу навчальних досягнень студентів у сучасній системі вищої освіти. *Наукові записки. Серія «Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти»*. 2017. Вип. 11(II). С. 184–193.
14. Рогульська О., Рудніцька К., Дроздова В. Використання цифрових онлайн-інструментів для ефективної реалізації дистанційного навчання. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. № 1. С. 161–169. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-21.07.2023.39>

15. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес: виклики та перспективи : монографія / Н. С. Саєнко та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 220 с.
16. Шахіна І. Ю., Павліченко М. О. Дистанційне навчання в сучасній освіті. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2019. Вип. 53. С. 55–59. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2019-53-55-59>
17. Benson P., Chik A. New literacies and autonomy in foreign language learning. In: M. J. Luzon, M. N. Ruiz-Madrid, & M. L. Villanueva (Eds.), *Digital genres, new literacies and autonomy in language learning*. (pp. 63–80). Newcastle: Cambridge Scholars, 2010. URL: https://www.researchgate.net/publication/306204689_New_literacies_and_autonomy_in_foreign_language_learning (Last accessed: 14.10.2025).
18. Digital Technologies Hub. TRACK Model. URL: <https://www.digitaltechnologieshub.edu.au/understanding-dt/professional-learning/tpack-model/> (Last accessed: 14.10.2025).
19. El Mhouti A., Erradi M., Nasseh A. An Evaluation Model of Digital Educational Resources. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*. 2013. Vol. 8. No. 2. P. 29–35. DOI: <https://doi.org/10.3991/ijet.v8i2.2501>
20. Hafner C. A., Miller L. Fostering Learner Autonomy in English for Science: A Collaborative Digital Video Project in a Technological Learning Environment. *Language Learning & Technology*. 2011. Vol. 15, No. 3. P. 68–86. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44263>
21. Lee J. Quantity and diversity of informal digital learning of English. *Language Learning & Technology*. 2019. Vol. 23. No. 1. P. 114–126. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44675>
22. Reinders H., White C. Learner autonomy and new learning environments. *Language, Learning & Technology*. 2011. Vol. 15. No. 3. P. 1–3. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44254>

References

1. Andrushchenko, N. O. (2018). Vykorystannia interaktyvnykh metodiv navchannia u zakladakh vyshchoi osvity [Use of Interactive Teaching Methods in Higher Education Institutions]. In: *Interaktyvnyi osvittii prostir ZVO – Interactive Educational Environment of Higher Education Institutions*. (pp. 7–10). Vinnytsia [in Ukrainian].
2. Ashytok, N., & Hal, Yu. (2021). Problemy vprovadzhennia tsyfrovyykh tekhnolohii v dystantsiine navchannia u vyshchii shkoli [Problems of Implementing Digital Technologies in Distance Learning in Higher Education]. *Molod i rynek – Youth and the Market, (11–12)*, 33–38. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.252825> [in Ukrainian].
3. Baidak, L., & Krekoten, O. (2020). Interaktyvni tekhnolohii u vykladanni anhliiskoi movy studentam nelinhvistychnykh ZVO [Interactive Technologies in Teaching English to Students of Non-Linguistic Higher Education Institutions]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Topical Issues of the Humanities*, 28(1), 133–138. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/28.208569> [in Ukrainian].
4. Bykov, V., Spirin, O., & Pinchuk, O. (2020). Suchasni zavdannia tsyfrovoi transformatsii osvity [Modern Challenges of Digital Transformation in Education]. *Visnyk kafedry «UNESKO» «Neperervna profesiina osvita XXII stolittia» – Bulletin of the UNESCO Chair «Lifelong Professional Education in the 21st Century»*, 1(1), 27–36. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36) [in Ukrainian].
5. Hubar, D. Ye., & Nepomniashcha, T. V. (2011). Interaktyvne navchannia yak osnova pidhotovky maibutnoho fakhivtsia do efektyvnoi profesiinoi diialnosti [Interactive Learning as the Basis for Preparing Future Specialists for Effective Professional Activity]. *Naukovyi visnyk Donbasu – Scientific Bulletin of Donbas*, 4(16), 1–10. Retrieved from <https://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN16/11gdeepd.pdf> (Last accessed: 14.10.2025) [in Ukrainian].
6. Informatsiino-navchalni resursy. Kapsuly znan: kolektyvna monohrafiia [Information and Educational Resources. Capsules of Knowledge: collective monograph]. (2019). Ed. S. O. Dovhyi, O. Ye. Stryzhak. Kyiv: Instytut obdarovanoi dytyny NAPN Ukrainy [in Ukrainian].

7. Drozdova, V. V., Rudnitska, K. V., & Roskvas, I. A. (2023). Innovatsiini tekhnolohii vykladannia inozemnykh mov v umovakh zrostaiuchoho vplyvu tekhnolohii shtuchnoho intelektu na osvritni protsesy [Innovative Technologies of Foreign Language Teaching in the Context of the Growing Influence of Artificial Intelligence Technologies on Educational Processes]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, (26), 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10257489> [in Ukrainian].

8. Zhyla, H. V. (2020). Tsyfrovi tekhnolohii i vykladannia inozemnykh mov [Digital Technologies and Foreign Language Teaching]. In: *Stratehichni napriamky rozvytku nauky: faktory vplyvu ta vzaiemodii – Strategic Directions of Science Development: Factors of Influence and Interaction: materials of the International Scientific and Practical Conference*. (pp. 52–53). Sumy [in Ukrainian].

9. Zmiivska, I. V., & Oboianska, L. A. (2019). Interaktyvno-komunikatsiina vzaiemodiia v elektronnomu navchanni [Interactive and Communicative Interaction in E-Learning]. In: *Interaktyvnyi osvritnii prostir ZVO – Interactive Educational Space of Higher Education Institutions: materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Webinar*. (pp. 12–14). Vinnytsia [in Ukrainian].

10. Karpluk, S. O. (2017). Analiz deiakykh vitchyznianskykh informatsiino-analitychnykh Web-orientovanykh system upravlinnia navchalnym protsesom u vyshchykh shkolakh [Analysis of Some Domestic Information and Analytical Web-Oriented Systems for Managing the Educational Process in Higher Education Institutions]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Scientific Notes of Berdyansk State Pedagogical University*, (3), 275–281 [in Ukrainian].

11. Kravchenko, L., & Heletei, O. (2024). Rol dyhitalnoho pidkhodu na urokakh zarubizhnoi literatury u starshii shkoli [The Role of the Digital Approach in Foreign Literature Lessons in High School]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities*, 73(2), 322–326. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-2-49> [in Ukrainian].

12. Machynska, N. I., & Stelmakh, S. S. (2012). Suchasni formy orhanizatsii navchalnoho protsesu u vyshchii shkoli [Modern Forms of Organizing the Educational Process in Higher Education]. Lviv: Lvivskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].

13. Pohromska, H. S., & Makhrovska, N. A. (2017). Kompiuterne testuvannia yak element monitorynhu navchalnykh dosiahnen studentiv v suchasni systemi vyshchoi osvity [Computer-based testing as an element of monitoring students' academic achievements in the modern system of higher education]. *Naukovi zapysky. Serii: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnolohichnoi osvity – Scientific Notes. Series: Problems of Methods of Physical-Mathematical and Technological Education*, 11(II), 184–193 [in Ukrainian].

14. Rohulska, O., Rudnitska, K., & Drozdova, V. (2022). Vykorystannia tsyfrovyykh onlain instrumentiv dlia efektyvnoi realizatsii dystantsiinoho navchannia [The use of digital online tools for the effective implementation of distance learning]. *Acta Paedagogica Volyniensis – Acta Paedagogica Volyniensis*, (1), 161–169. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-21.07.2023.39> [in Ukrainian].

15. Intehratsiia tsyfrovyykh tekhnolohii v osvritnii protses: vyklyky ta perspektyvy [Integration of digital technologies into the educational process: challenges and prospects]. (2022). Ed. N. S. Saienko, T. P. Holub, Yu. E. Lavrysh, V. V. Lukianenko, I. M. Lytovchenko. Kyiv: Vyd-vo «Tsentр uchbovoi literatury» [in Ukrainian].

16. Shakhina, I. Yu., & Pavlichenko, M. O. (2019). Dystantsiine navchannia v suchasni osviti [Distance learning in modern education]. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problem – Modern Information Technologies and Innovative Teaching Methods in Training Specialists: Methodology, Theory, Experience, Problems*, (53), 55–59. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2019-53-55-59> [in Ukrainian].

17. Benson, P., & Chik, A. (2010). New literacies and autonomy in foreign language learning. In: M. J. Luzon, M. N. Ruiz-Madrid, & M. L. Villanueva (Eds.), *Digital genres, new literacies and autonomy in language learning*. (pp. 63–80). Newcastle: Cambridge Scholars. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/306204689_New_literacies_and_autonomy_in_foreign_language_learning (Last accessed: 14.10.2025).

18. Digital Technologies Hub. TRACK Model. Retrieved from <https://www.digitaltechnologieshub.edu.au/understanding-dt/professional-learning/track-model/> (Last accessed: 14.10.2025).

19. El Mhouti, A., Erradi, M., & Nasseh, A. (2013). An Evaluation Model of Digital Educational Resources. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 8(2), 29–35. DOI: <https://doi.org/10.3991/ijet.v8i2.2501>

20. Hafner, C. A., & Miller, L. (2011). Fostering Learner Autonomy in English for Science: A Collaborative Digital Video Project in a Technological Learning Environment. *Language Learning & Technology*, 15(3), 68–86. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44263>

21. Lee, J. (2019). Quantity and diversity of informal digital learning of English. *Language Learning & Technology*, 23(1), 114–126. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44675>

22. Reinders, H., & White, C. J. (2011). Learner autonomy and new learning environments. *Language, Learning and Technology*, 15(3), 1–3. DOI: <https://doi.org/10.64152/10125/44254>

Сура Н. А. Інтеграція цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури: виклики та перспективи підготовки майбутніх педагогів

У статті здійснено теоретичне обґрунтування та комплексний аналіз процесу інтеграції цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури в закладах вищої педагогічної освіти. Розкрито актуальність проблеми цифровізації освіти як необхідної умови підготовки конкурентоспроможного педагога, здатного ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти у професійній діяльності. Охарактеризовано основні напрями цифрової трансформації освітнього процесу: застосування інтерактивних платформ, віртуальних навчальних середовищ, мультимедійних засобів та штучного інтелекту. Наведено приклади використання цифрових сервісів (Quizizz, EdPuzzle, Canva, Kahoot, Padlet) у практиці викладання англійської мови та зарубіжної літератури, визначено їхній потенціал для розвитку іншомовної комунікативної та цифрової компетентностей студентів.

Визначено, що методологічну основу дослідження становлять аналітичні, діагностичні та спостережні методи, що дали змогу дослідити цифрову грамотність викладачів і студентів, висвітлити досвід використання цифрових ресурсів, а також визначити основні проблемні питання інтеграції цифрових технологій у навчальний процес. Обґрунтовано критерії оцінювання якості цифрових навчальних ресурсів (за моделлю El Mhouti). У результаті доведено, що інтеграція цифрових технологій у викладання англійської мови та зарубіжної літератури підвищує ефективність навчання, сприяє індивідуалізації освітнього процесу, розвитку критичного мислення та навчальній автономії майбутніх педагогів. Окреслено перспективи подальших наукових розвідок, які вбачаються у розробленні алгоритмів адаптації цифрових технологій до різних профілів здобувачів і вивченні можливостей застосування штучного інтелекту в мовній освіті.

Ключові слова: цифрові технології, викладання англійської мови, зарубіжна література, цифрова компетентність, інтерактивне навчання.

Sura N. A. Integration of digital technologies into the teaching of English and world literature: challenges and prospects for future teacher training

The article presents a theoretical substantiation and comprehensive analysis of the integration of digital technologies into the teaching of English and world literature in higher pedagogical education. The relevance of educational digitalization is emphasized as a prerequisite for training competitive teachers capable of effectively applying modern digital tools in their professional activity. The main directions of digital transformation in education are outlined, including the use of interactive platforms, virtual learning environments, multimedia tools, and artificial intelligence technologies. The study provides practical examples of using digital services such as Quizizz, EdPuzzle, Canva,

Kahoot, and Padlet in English and literature teaching and demonstrates their potential for developing students' communicative and digital competences.

The research methodology combines analytical, diagnostic, and observational methods, which helped to assess the level of digital literacy among teachers and students, analyze their experience with digital resources, and identify barriers to digital technology integration. The study also applies El Mhouti's model for evaluating the quality of digital learning resources. The findings confirm that integrating digital technologies into language and literature teaching enhances learning efficiency, supports the individualization of instruction, and fosters critical thinking and learner – oriented autonomy among future teachers. Further research should focus on developing algorithms for adapting digital technologies to different learner profiles and exploring the role of artificial intelligence in language education.

Key words: digital technologies, English language teaching, world literature, digital competence, interactive learning.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 21.11.2025

Дата публікації: 26.12.2025 р.